

**Program integracji
nowych
uczniów i rodziców**

Opis programu

Niniejszy program dotyczy prowadzenia lekcji wychowawczych w klasach do których uczęszczają nowi uczniowie. Obejmuje 6 jednostek lekcyjnych. Realizuje treści wychowawcze dotyczące integracji klasy, poznania siebie i innych oraz rozwijania więzi społecznych wśród młodzieży szkolnej.

Również dobrą formą integrującą klasę jest wspólny wyjazd, w którym uczestniczyć będą wszyscy uczniowie. W miarę możliwości finansowych klasy dobrze byłoby zorganizować chociaż jedną wycieczkę np. do teatru lub krajoznawczą.

Nowi uczniowie i ich rodzice będą zapraszani do pomocy w organizacji imprez szkolnych min.: opłatka szkolnego, Dnia Rodziny, Dnia szkoły bez przemocy oraz innych imprez okolicznościowych.

Program może ulegać modyfikacjom w zależności od potrzeb i problemów szkoły.

Założenia programu

Głównym celem poniższego programu jest stworzenie spójnej, zintegrowanej grupy, której członków będą łączyć silne więzi społeczne. Nauczyciel jako przewodnik i doradca uczniów pomaga im uświadamiać sobie wzajemne relacje i problemy, podsuwa sposoby ich rozwiązywania, uczy odpowiedzialności za siebie i grupę, otwierania się na innych, bycia tolerancyjnym wobec ludzi o odmiennych obyczajach, tradycji, wyglądzie.

Cele ogólne

Cele ogólne przedstawionego programu zakładają wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju uczniów i ich rodziców tak, aby:

- ❖ dobrze czuli się w swojej klasie i szkole;
- ❖ mieli poczucie własnej wartości;
- ❖ czuli się potrzebni;
- ❖ wykształcili umiejętności interpersonalne, dzięki którym rozwiną w sobie tolerancję, otwartość i wrażliwość na potrzeby innych;
- ❖ potrafili pracować w zespole;
- ❖ otworzyli się przed innymi;
- ❖ pogłębili wiedzę o sobie i kolegach;
- ❖ nawiązali prawdziwy kontakt z wychowawcą oparty na wzajemnym zaufaniu, porozumieniu i autorytecie.

Metody pracy

- ❖ wykład,
- ❖ dyskusja,
- ❖ burza mózgów,
- ❖ myślowy kapelusze,
- ❖ skręt ewaluacyjny,
- ❖ imię zalet,

- ❖ tunel dobrych myśli,
- ❖ scenki dramatyczne,
- ❖ zabawa integracyjna i edukacyjna.

Tematyka zajęć dla uczniów

1. Poznajmy się.
2. Jacy jesteśmy – inni czy tacy sami?
3. Tworzymy normy współpracy w grupie.
4. Moja rola w grupie.
5. Otwórzmy się na innych.
6. Rozwijanie empatii i zrozumienia.

Ewaluacja programu

W celu ewaluacji programu będą stosowane następujące narzędzia i techniki:

- ❖ ankieta;
- ❖ rozmowy z uczniami;
- ❖ obserwacja zachowań uczniów w klasie i grupach.

II CZĘŚĆ - SCENARIUSZE ZAJĘĆ

Temat I – Poznajmy się.

Cele operacyjne

Uczeń:

- poznaje kolegów z klasy i wychowawcę;
- ma większą świadomość swoich potrzeb;
- zaczyna interesować się kolegami z klasy;
- otwiera się na potrzeby innych;

Metody pracy:

- metoda – myślowe kapelusze;
- heureza;
- dyskusja;
- pogadanka.

Formy pracy:

- zbiorowa i indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- plansze zawierające omówienie różnych sposobów myślenia;
- kolorowe kartki;
- pisaki;
- karty danych osobowych.

Przebieg lekcji:

1. Wszyscy siadają w kręgu. Każdy (również nauczyciel) przedstawia się klasie (informacje mogą dotyczyć tego, do jakiej szkoły uczęszczali wcześniej, czy mają rodzeństwo, ulubione zwierzątko itp.).

2. Zastosowanie metody myślowych kapeluszy.

Sześć różnorodnych kapeluszy symbolizuje sześć różnych sposobów myślenia, analizy, rozwiązywania problemów i argumentacji.

Biały – realista, opiera się na neutralnych faktach, liczbach lub informacjach, argumentuje na płaszczyźnie rzeczowej.

Czerwony – ukazuje emocje i uczucia (pozytywne i negatywne), wyraża przypuszczenia i kieruje się intuicją.

Czarny – pesymista, widzi wszystko w czarnych kolorach, wszędzie wynajduje trudności, wszystko dla niego jest niemożliwe, wydaje negatywne sądy.

Żółty – jest optymistą, widzi świetlaną przyszłość, wszystko jest dla niego pozytywne, myśli konstruktywnie.

Zielony – kolor ten kojarzy się z roślinnością, obfitością, świeżością

i rozkwitaniem. Zielony kapelusz oznacza twórczość, nowe pomysły, podejście innowacyjne.

Niebieski – charakteryzuje się chłodnym dystansem, pilnuje innych kapeluszy (wewnętrzny szef grupy).

Każdy uczeń spośród wymienionych kolorów wybiera ten, który najtrafniej go charakteryzuje. Z kolorowego papieru wykonuje kapelusz

i przypina go do ubrania.

3. Uczniowie wypełniają otrzymaną od nauczyciela **kartę danych osobowych** zawierającą zestaw pytań, na które udzielają odpowiedzi. Przykładowe polecenia:

mój znak zodiaku; co zabrałbyś ze sobą na bezludną wyspę; moje hobby; ulubiony kolor; którą porę roku lubisz najbardziej; ludzie, których podziwiam; jakie cechy charakteru cenisz u innych najbardziej; co cię złości u innych; o czym marzysz; gdybyś został miliarderem, co byś zrobił z taką górą pieniędzy.

➤ Uczestnicy przypinają karteczki do pleców (lub przyczepiają do tablicy za pomocą magnesów). Chodząc po sali, zapoznają się z informacjami zapisanymi przez kolegów i nauczyciela.

4. Podsumowanie

Pogadanka na temat tego, co dała nam lekcja.

Temat II – Jacy jesteśmy – inni czy tacy sami?

Cele operacyjne

Uczeń:

- poznaje kolegów z klasy;
- ma większą świadomość swoich potrzeb;
- widzi różnicę i podobieństwa między sobą a innymi;
- uczy się tolerancji;
- zaczyna integrować się z kolegami z klasy;
- otwiera się na potrzeby innych;
- umie pracować w grupie.

Metody pracy:

- heureka;
- dyskusja;
- ćwiczenia praktyczne;
- pogadanka.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa i indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- pisaki,
- arkusze szarego papieru

Przebieg lekcji:

1. Podział klasy na grupy. Uczniowie odliczają do pięciu. Jednakowe numery tworzą grupę.

W ciągu 15 minut członkowie każdej grupy starają się znaleźć jak najwięcej podobieństw i różnic między sobą. Zapisują je na arkuszach.

Następnie każda grupa prezentuje swoje plansze przed klasą.

Po ćwiczeniu następuje krótka dyskusja, której celem jest uświadomienie uczniom, że każdego z nas mimo wielu różnic łączą cechy wspólne, dlatego powinniśmy dążyć do gruntownego poznania siebie i innych nigdy nie należy nikogo oceniać po pozorach.

2. Ponowny podział klasy na grupy. Poszczególne grupy dzielą otrzymane arkusze na dwie części.

W jednej części symbolicznie lub za pomocą słów przedstawiają to, bez czego czują się nieszczęśliwi, w drugiej części to, co sprawia im przyjemność, nadaje życiu sens. Po dziesięciu minutach uczniowie prezentują swoje prace na forum klasy.

3. Klasa ponownie dzieli się na grupy. Poszczególne grupy mają za zadanie ułożyć program telewizyjny na jeden dzień (12⁰⁰-22⁰⁰), w którym uwzględnią zainteresowania wszystkich członków grupy. Po 10 minutach następuje prezentacja prac.

4. Na zakończenie lekcji następuje krótkie omówienie ćwiczeń. Uczniowie odpowiadają na pytania, np. Czy dzięki powyższym ćwiczeniom udało wam się lepiej poznać siebie i innych członków klasy? Czy spotkaliście osoby o podobnych cechach i zainteresowaniach? Czy dostrzeżone różnice wzbudziły waszą ciekawość i chęć do lepszego poznania kolegów?

Temat III – Tworzymy normy współpracy w grupie.

Cele operacyjne

Uczeń:

- uczy się współdziałać z innymi członkami grupy;
- podporządkowuje się ustalonym normom;
- odróżnia pozytywne zachowania od negatywnych;
- uczy się tolerancji;
- integruje się z grupą;
- wypracowuje jak najlepszy, demokratyczny model zasad współpracy w grupie.

Metody pracy:

- metoda skrótu ewaluacyjnego;
- dyskusja;
- burza mózgów;
- praca z książką;
- ćwiczenia praktyczne.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa.

Środki dydaktyczne:

- pisaki,
- arkusze szarego papieru,
- słownik języka polskiego.

Przebieg lekcji:

1. Odszukanie w słowniku języka polskiego słowa: norma. Wyjaśnienie jego znaczenia.
2. Uczniowie zastanawiają się, co to są normy zachowań, po co się je tworzy, gdzie i w jakich sytuacjach przestrzeganie norm jest nieodzowne.
3. Burza mózgów – uczniowie zastanawiają się na tym co ułatwia, a co utrudnia pracę w grupie. Pomysły klasy jedna osoba zapisuje na luźnych kartkach.
4. Metoda skrótu ewaluacyjnego – na jednej połowie tablicy rysujemy walizkę, a na drugiej kosz. To, co ułatwia pracę w grupie przyczepiamy do walizki, a to co utrudnia „wrzucamy” do kosza.
5. Na dużym arkuszu papieru uczniowie zapisują zachowania podane w formie „Zasad dla członków grup”, uprzednio szeregując je wspólnie od najbardziej do najmniej istotnych.

Przykładowe zasady:

- szanuj zdanie innych;
- nie przeszkadzaj;
- pracuj wspólnie z innymi;
- nie odbiegaj od tematu;
- bądź dyskretny;
- nie oceniaj innych;
- mów „do osoby”, a nie „o osobie”;
- nie mów o nieobecnych.

6. Każdy uczeń podpisuje się pod wyżej wymienionymi zasadami.

7. Lista zostaje zawieszona na ścianie, tak, by uczniowie zawsze znali zasady.

W trakcie roku szkolnego zasady te można modyfikować, dodawać i zmieniać kolejność.

Temat IV – Moja rola w grupie.

Cele operacyjne

Uczeń:

- jest świadomy swojej przydatności w grupie;
- lepiej poznaje siebie i kolegów;
- wie, jakie cechy są najbardziej pożądane w grupie;
- dostrzega zalety pracy w zespole;
- integruje się z grupą.

Metody pracy:

- ćwiczenia praktyczne;
- pogadanka;
- dyskusja.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- pisaki,
- kartki papieru.

Przebieg lekcji:

1. Uczniowie siadają w kręgu. Nauczyciel prosi, by każdy z uczniów wyobraził sobie siebie jako: zwierzę, kolor, samochód, postać z książki lub filmu. Uczniowie zapisują swoje wybory, na kartkach, odczytują je na forum klasy i uzasadniają swój wybór.
2. Uczniowie wspólnie z nauczycielem dyskutują o cechach charakteru, które są przydatne w pracy w grupach.
3. Każdy uczeń zastanawia się, jaki wkład mógłby wnieść w realizację wspólnych zadań oraz imprez. Swoje przemyślenia zapisuje na pojedynczych kartkach. Wszyscy uczniowie „budują mur” sklejąc swoje „cegiełki” (kartki).
4. Omówienie – pogadanka o atutach i słabych stronach grup oraz o tym, co klasa wspólnie mogłaby osiągnąć dzięki potencjałom poszczególnych grup.

Temat V – Otwórzmy się na innych.

Cele operacyjne

Uczeń:

- potrafi mówić o sobie;
- otwiera się na problemy innych;
- dostrzega zalety kolegów;
- jest tolerancyjny;
- nie ocenia po pozorach.

Metody pracy:

- imię zalet;
- tunel dobrych myśli;
- pogadanka;
- dyskusja.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- pisaki,
- kręgi otwartości,
- kartki papieru.

Przebieg lekcji:

1. Imię zalet. Podział klasy na grupy. Każdy uczeń wypisuje na kartce swoje imię pionowo i wspólnie z członkami grupy do każdej litery dopasowuje pozytywny przymiotnik, który jest zgodny z jego charakterem, osobowością lub wyglądem, np.

A – ambitna

L – lubiana

I – inteligentna

C – ciepła

J – jasnooka

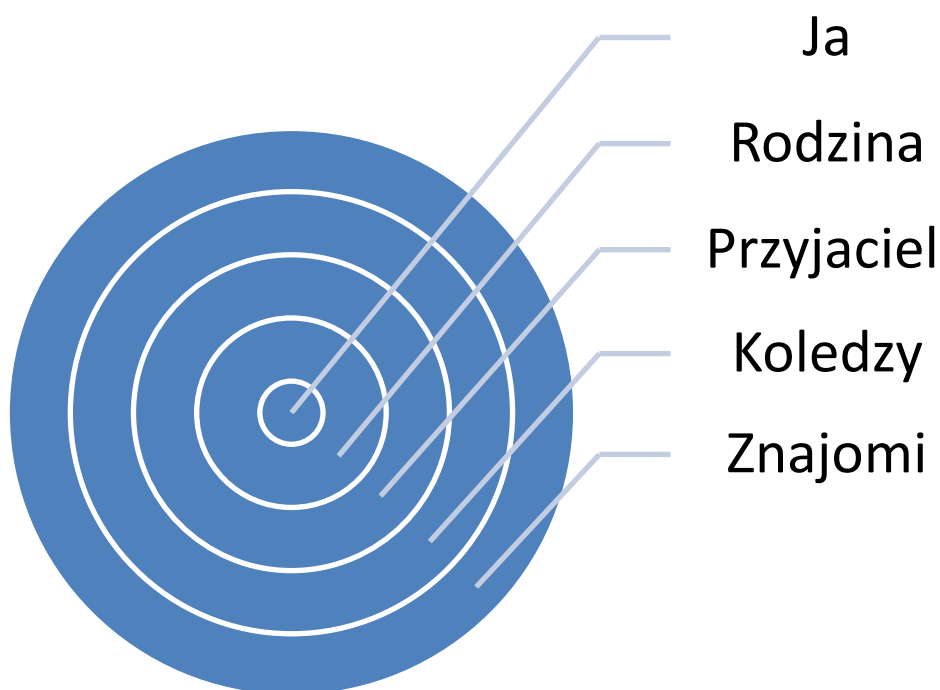
A – aktywna

2. Tunel dobrych myśli. Uczniowie stoją parami tworząc tunel. Mówią coś miłego o każdej osobie, która prze ten tunel przechodzi.

3. Kręgi otwartości. Każdy uczeń zastanawia się, z kim by porozmawiał o:

- a) czymś, co zrobiłeś, a co uważasz za złe;
- b) sprawach rodzinnych;
- c) pogodzie;
- d) swoich osiągnięciach;
- e) tym, że coś ci nie wychodzi;
- f) swoim wyglądem;
- g) trudnościach w szkole;
- h) swoich upodobaniach;
- i) swoich lękach;
- j) swoich celach życiowych.

Następnie umieszcza kolejne litery w odpowiednich kręgach w kole.

Omówienie kręgów np., z kim rozmawiałbyś najczęściej, o czym trudno ci rozmawiać z obcymi.

4. Podsumowanie – dyskusja o potrzebie otwarcia się na innych i przed innymi.

Temat VI – Rozwijanie empatii i zrozumienia.

Cele operacyjne

Uczeń:

- rozumie znaczenie słowa empatia;
- potrafi interpretować sytuacje z różnych punktów widzenia;
- dostrzega różnorodność motywów ludzkich zachowań;
- otwiera się na problemy innych;
- potrafi zrozumieć uczucia innych;
- jest tolerancyjny.

Metody pracy:

- praca ze słownikiem;
- drama;
- ćwiczenia praktyczne;
- dyskusja.

Formy pracy:

- zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- ilustracje wycięte z gazet;
- słownik języka polskiego;
- paski z zadaniami dla grup.

Przebieg lekcji:

1. Klasa dzieli się na grupy. Każda grupa otrzymuje ilustracje przedstawiające osoby wyrażające mimiką, gestem różne uczucia. Uczniowie zastanawiają się, jakie uczucia wyraża osoba na zdjęciu. Grupy zamieniają się zdjęciami i powtarzają procedurę.

2. Uczniowie wyszukują w encyklopedii i odczytują na głos definicję **empatii** (zdolność do wnikania, odczuwania i pełnego zrozumienia przeżyć danego człowieka, jego uczuć oraz zakomunikowania mu o tym słownie i pozawerbalnie, także wtedy, gdy on sam nie jest tego w pełni świadomy).

3. Bycie w roli. Każda grupa losuje jedną sytuację i przygotowuje scenkę, którą przedstawia na forum klasy.

Grupa pierwsza – jedyńka z geografii na semestr;

Grupa druga – ciężka choroba bliskiej osoby;

Grupa trzecia – porzucenie przez chłopaka;

Grupa czarta – przegrana w zawodach sportowych;

Grupa piąta – kompleksy na tle wyglądu.

W poszczególnych zespołach jeden uczeń odgrywa rolę osoby zrozpaczonej, pogrążonej w smutku i bólu, niewidzącej znikąd pomocy. Pozostałe osoby grają rolę przyjaciół, którzy chcą pomóc. Zadaniem grupy jest oprócz odegrania scenki również sformułowanie jak największej ilości argumentów pocieszających osobę pogrążoną w rozpacz.

Po zakończeniu wszyscy siadają w kręgu i dzielą się swoimi wrażeniami.

4. Ankieta ewaluacyjna dotycząca cyklu zajęć integrujących klasę.

KARTY PRACY

Karta danych osobowych

Mój znak zodiaku:

Co zabrałbyś ze sobą na bezludną wyspę?.....

Moje hobby:.....

Ulubiony kolor.....

Którą porę roku lubisz najbardziej?.....

Ludzie, których podziwiam to:

1.

2.

Jakie cechy charakteru cenisz u innych najbardziej?.....

.....

Co cię złości u innych?

.....

O czym marzysz?.....

.....

Gdybyś został miliarderem, co byś zrobił z taką górą pieniędzy?.....

.....

.....

.....

Karta danych osobowych

Mój znak zodiaku:

Co zabrałbyś ze sobą na bezludną wyspę?.....

.....Moje

hobby:.....

Ulubiony kolor.....

Którą porę roku lubisz najbardziej?.....

Ludzie, których podziwiam to:

3.

4.

Jakie cechy charakteru cenisz u innych najbardziej?.....

.....

Co cię złości u innych?

.....

O czym marzysz?.....

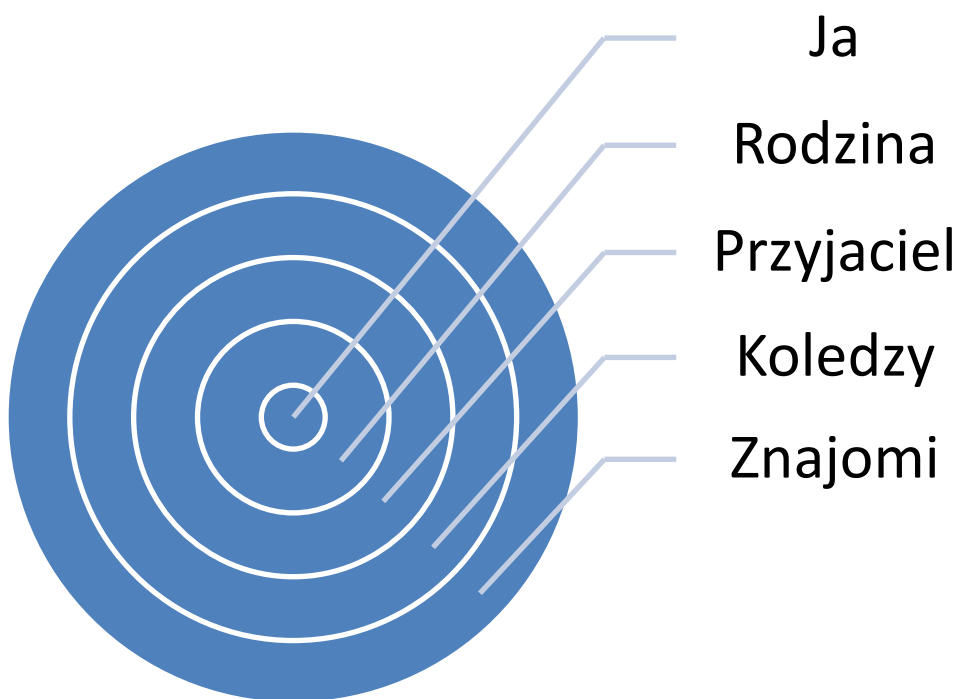
.....

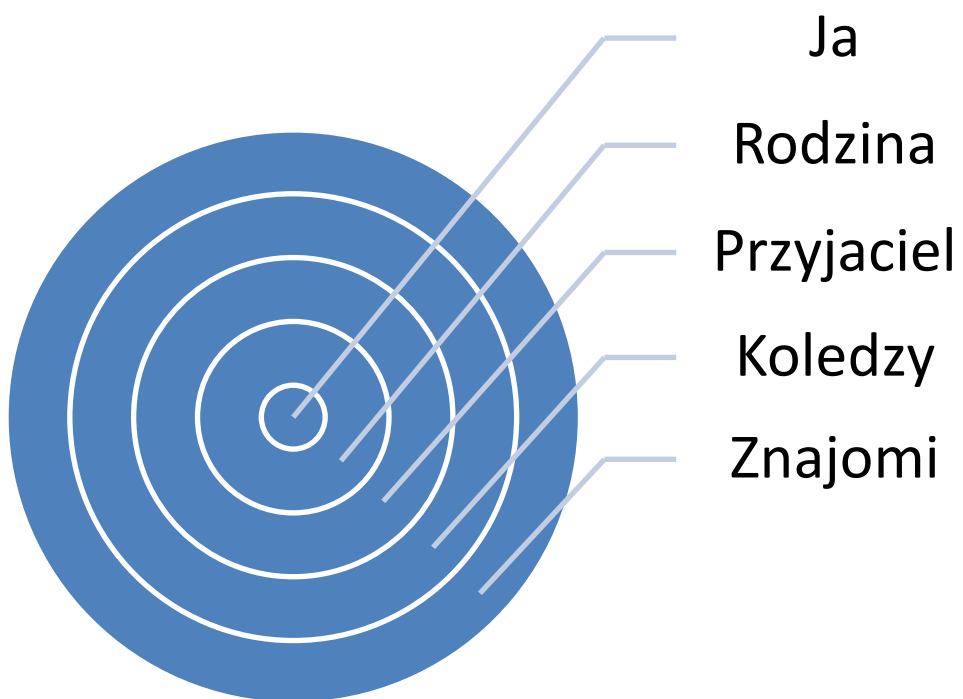
Gdybyś został miliarderem, co byś zrobił z taką górą pieniędzy?.....

.....

.....

.....

Ankieta ewaluacyjna dotycząca zajęć integrujących

1. Moja ocena zajęć integrujących.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

niepotrzebne bardzo potrzebne

2. Czy lekcje pomogły zintegrować się z innymi osobami?

TAK

NIE

3. Czy zauważyłeś osoby, które mają problemy z integracją w klasie?

TAK, jakie.....

NIE

4. Co dały ci te zajęcia, czego się dowiedziałeś, nauczyłeś?

.....
.....

5. Co byś zmienił w zajęciach?

.....
.....

6. Które ćwiczenia podobały ci się najbardziej?

.....

7. Oceń sposób prowadzenia zajęć?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

słaby bardzo dobry

Ankieta ewaluacyjna dotycząca zajęć integrujących

1. Moja ocena zajęć integrujących.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

niepotrzebne bardzo potrzebne

2. Czy lekcje pomogły zintegrować się z innymi osobami?

TAK

NIE

3. Czy zauważyłeś osoby, które mają problemy z integracją w klasie?

TAK, jakie.....

NIE

4. Co dały ci te zajęcia, czego się dowiedziałeś, nauczyłeś?

.....
.....

5. Co byś zmienił w zajęciach?

.....
.....

6. Które ćwiczenia podobały ci się najbardziej?

.....

7. Oceń sposób prowadzenia zajęć?

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

słaby bardzo dobry